

MET ONS KUN JE SCHRIJVEN EN LEZEN - TWEEDE PLATFORM-BIJEENKOMST 15 mei 2019

Op 15 mei jl. vond in het Helicon-gebouw in Zeist de tweede platform-bijeenkomst plaats van 'Met ons kun je Schrijven en Lezen'.

Dit platform is tot stand gekomen door zorgen bij een aantal mensen over het schrijf- en leesonderwijs in de vrijescholen. De methodiek van José Schraven is hierbij onderwerp van gesprek.

Deze tweede bijeenkomst werd voorbereid door Jacques Meulman, Hugo Pronk, Bart Muijres, Rob Tuk en Frans Lutters.

Er waren ongeveer 25 deelnemers. Ed Taylor was de gespreksleider. Jammer genoeg waren er geen vertegenwoordigers van de Schoolbegeleidingsdienst voor vrijescholen (BVS) aanwezig. Graag hadden de aanwezigen het gesprek samen met hen gevoerd. Dit werd als een gemis, maar ook als een gemiste kans ervaren.

Frans Lutters hield als eerste een korte inleiding, waarin hij een stukje geschiedenis schetste over het schrijf- en leesonderwijs op de vrijescholen in Nederland. Tot ongeveer 1998 was er een vanzelfsprekendheid om het leren lezen te laten ontstaan uit het doen, het kunstzinnige. De weg er naar toe was een langere dan in het reguliere onderwijs. In die tijd kwamen er vragen:

'Gaat het niet te traag?' 'Zijn de opbrengsten niet te laag?' Deze vragen kwamen vanuit het vrijeschoolonderwijs en ook vanuit de inspectie: de resultaten waren niet goed; veel scholen kwamen 'in het rood'. Zo is door de Schoolbegeleidingsdienst in samenwerking met José Schraven de methodiek ontwikkeld, die nu op vele vrije scholen wordt gebruikt.

Frans vertelde nog hoe Rudolf Steiner zei dat hij zelf pas op zijn twaalfde jaar kon lezen, dat hem die ruimte werd gegeven. Hij zei dat het late gaan lezen hem geholpen had, dat hij anders nooit tot de geestelijke ontwikkelingsweg gekomen zou zijn die hij gegaan is.

Verder noemde Frans nog dat er vroeger veel meer dan nu uitwisseling tussen leerkrachten was. Bijvoorbeeld de jaarlijkse Federatie voor leerkrachten uit kleuter-, onder- en bovenbouw is er niet meer.

Vervolgens hield Jacques Meulman zijn lezing.

Hij plaatste de zorgen in een groter verband. 'Wat is de opgave van de opvoeding en het onderwijs in deze vijfde na-Atlantische cultuurperiode, waarin de bewustzijnsziel ontwikkeld moet worden? Het gaat erom het geestelijke in de mens weer te verbinden met het geestelijke in de kosmos. Hoe krijg je dat voor elkaar?'

Jacques beschreef verder hoe het vraagstuk rond het schrijf- en leesonderwijs exemplarisch is voor deze tijd (wat voor taal geldt, geldt ook voor rekenen, voor de sociale ontwikkeling enz.).

Hij benoemde een aantal problemen die er zijn:

- de grote druk van buitenaf : toetscultuur, PISA (internationaal onderzoek waarin prestaties van 15-jarigen worden gemeten en vergeleken), maar ook druk van binnenuit,
- in deze tijd vindt het materialisme zijn weg in het denken, voelen en willen,
- de prestatiedruk, het opbrengstengericht onderwijs, de afreken-cultuur,
- de invoering van steeds meer methodes, kant en klare lessen,
- druk vanuit economische motieven.

Al deze zaken geven spanning en leiden af van waar de leraar eigenlijk mee bezig moet zijn: het doorgeestelijken van het onderwijs,

Leraren, het gaat om het zelf-scheppende vermogen, dat zou aangesproken/ontwikkeld moeten worden, maak je eigen lessen, maak je eigen perioden.

Daarna vond er een gesprek plaats tussen de deelnemers.

Uit de inbreng kunnen de volgende punten, vragen worden genoemd:

Hoe gaan we om met de ontstane situatie? Hoe kunnen leraren enthousiast worden voor het zelscheppende vermogen en daarmee werken en erop vertrouwen? Wat is daarvoor nodig?

Hoe komt de 'menskunde', hoe komen de aanwijzingen van Rudolf Steiner meer over het voetlicht? Wat is de rol van de schoolleiders?

Deze en nog meer vragen nodigen uit tot een vervolg. Dat vervolg zal er zeker komen, dat was de stemming waarin er die middag werd afgesloten.

Zie voor meer info en de volgende datum: www.vrijeopvoedkunst.nl

Ingrid Boelens